

สกุลความคิดใหม่
เพื่อการจัดระบบงานเพื่อสังคม - ชุมชนสัมพันธ์

สกุลความคิด

2

- การเมือง
 - เรื่องของสิ่งแวดล้อม
 - เรื่องของความขัดแย้ง / ฐานที่มาจากไม่เป็นที่ตกลง
- การจัดระเบียบโลก / สังคม ที่เปลี่ยนแปลง
 - **Government / Governance / Governmentality**
 - ก้าวต่อไปของการการจัดระเบียบ
- การก่อตัว/ การก่อการแบบขบวนการสังคมใหม่ (NSM)
 - เป็นการรวมตัวกันแบบหลวม ๆ แต่เคารพซึ่งกันและกัน (Assemblage)
 - การก่อตัวของสังคมแบบแนวนอน (Horizontal)
 - การดำรงอยู่ของสังคมแบบ **Rhizome** : การแตกหน่อแตกกอเกิดขึ้นใหม่ได้เสมอ
 - **Multitude : Next step / NSM**

คู่มือ / ผลด้านกลับ / ส่วนที่ถูกละทิ้งขว้างของระบบ

3

□ Evo Morales: Bolivia

- โลกนี้เกิดความทุกข์ยาก / ความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ซึ่งล้วนแต่เป็นผลมาจากการพัฒนาของระบบทุนนิยม

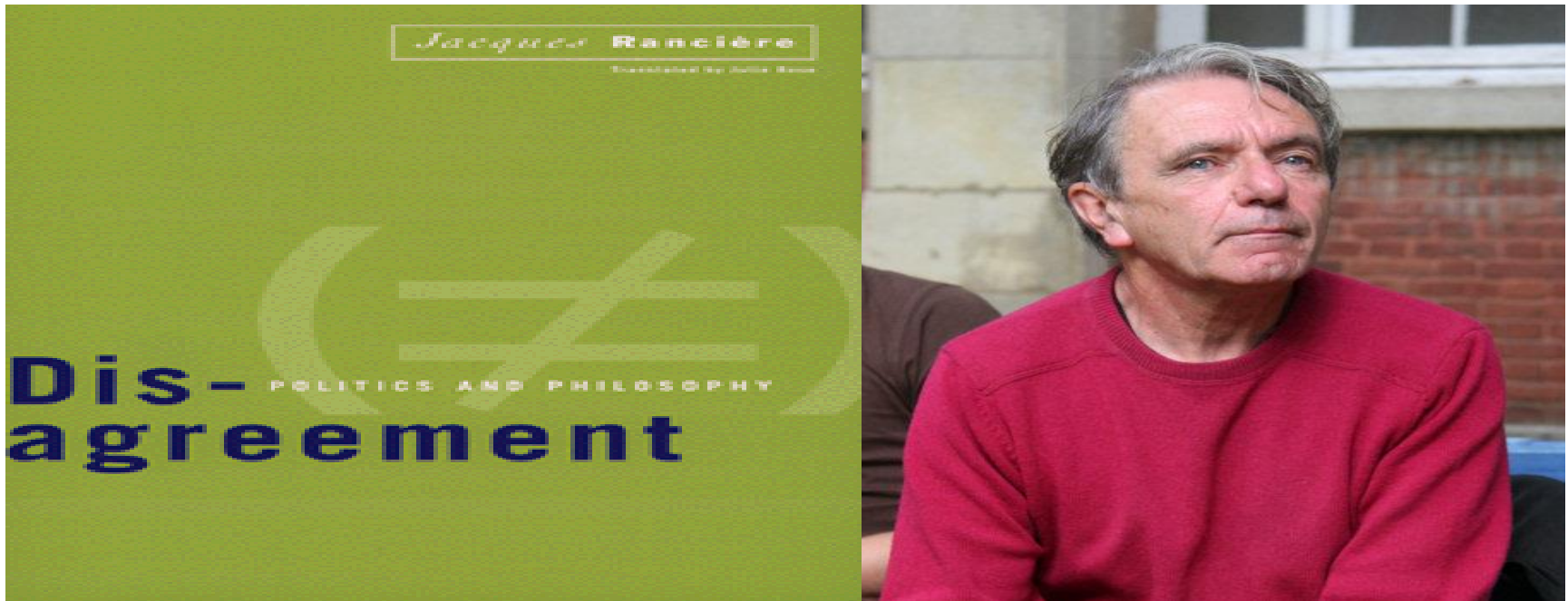

□ แนวคิดแบบนักนิเวศน์นิยม

- ผลที่เกิดขึ้นกับระบบนิเวศน์คือผลด้านกลับที่เป็นคู่ความขัดแย้งของการพัฒนาโดยตนเองของระบบอุตสาหกรรม / ระบบการบริโภคนิยม...แนวคิดแบบ **Eco-socialism**
- พรรคการเมือง / พรรคกรีน — กลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคม/สากล — กรีนพีซ
- เป็นประเด็นสากล

ฌาค รองซีแยร์ (Jacques Rancière)

4

การเมือง คือการเปลี่ยนเสียงร้องโหวกเหวกที่ไม่มีใครเคยได้ยิน ไม่สนใจจะฟัง ให้เป็นเสียงร้องที่บอกกล่าวถึงความเดือดร้อนลำเค็ญที่พวกเขาประสบอยู่ (ของคนนอก) เพื่อให้คนในสังคมสนใจที่รับฟัง และให้รัฐที่ต้องรับผิดชอบสนใจที่ดำเนินการ

ฌาค รองซีแยร์ (Jacques Ranciere)

5

- ระบบทุนนิยม-เสรีนิยมใหม่ที่กำลังจะทะยานออกไปข้างหน้าอย่างเร่งรีบจึงเปิดเผยส่วนที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลังที่ระบบมองไม่เห็นส่วนที่ละเอียดของตัวเอง และยิ่งจะเป็นตัวเร่งให้เกิดปฏิกิริยาของสังคมโดยรวม
 - เป็นการปรากฏขึ้นของ “ส่วนที่ไม่ได้ถูกนับเข้าไว้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการนับ” ตามแนวคิดของ ฌาค รองซีแยร์ (Jacques Ranciere) - เป็นส่วนที่สะท้อนถึงการไม่ถูกนับรวมเข้าไว้ในตำแหน่งที่ที่ควรจะมีอยู่ในสังคม (uncounted) / คนงานเกาหลี / สมิชชาคนจน / เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก
 - และการเมืองเริ่มเกิดขึ้นเมื่อผู้ที่ไม่เคยถูกนับมาก่อนแสดงสิทธิในการมีส่วนร่วมของตนในสังคม (Part-Taking เป็นอีกมิติหนึ่งที่ลึกกว่าและไม่เหมือนกับ Participation democracy)

Multi-layer / complex form for governance

6

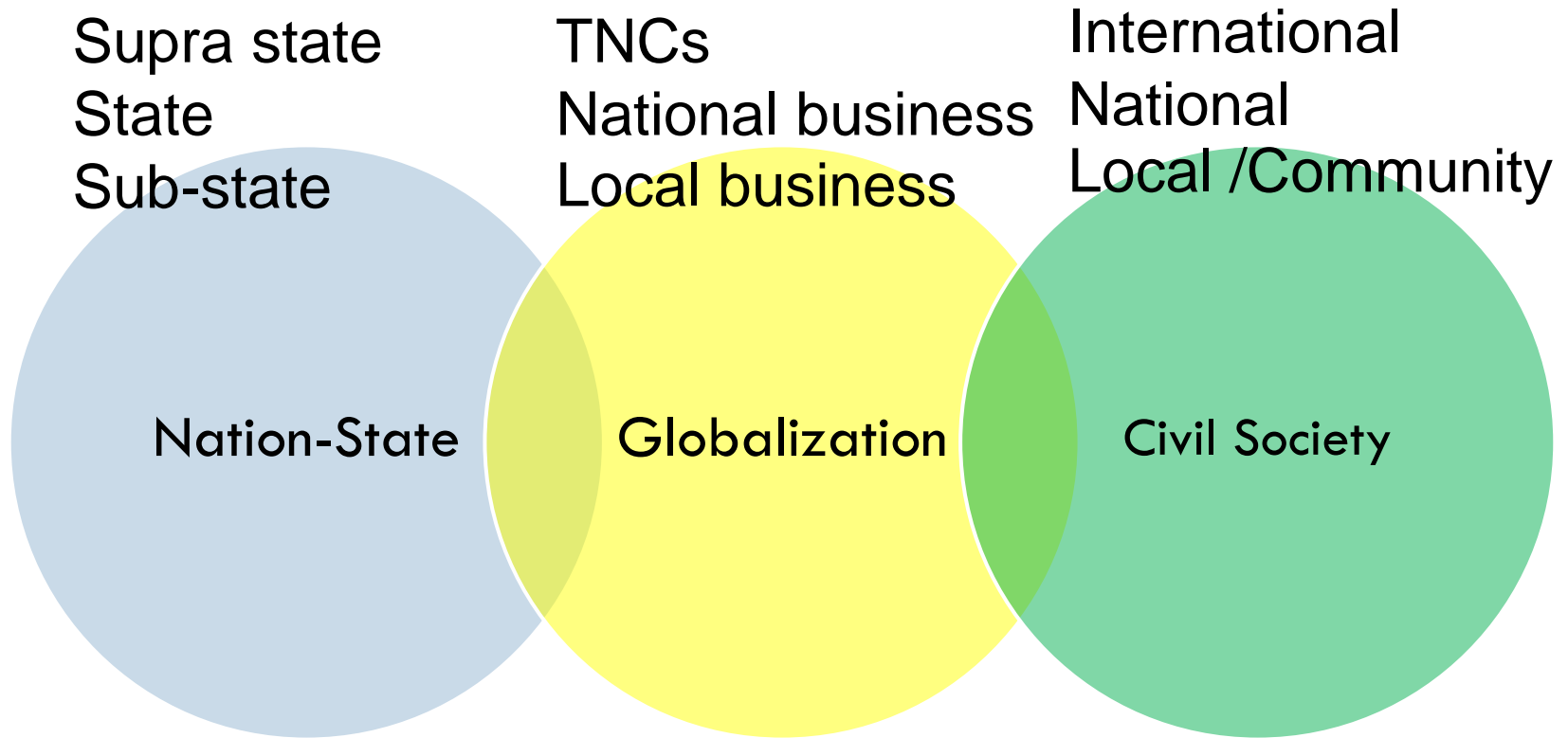
	ภาครัฐ	เอกชน / ธุรกิจ	NSM
Supra state	องค์กรระดับภูมิภาค หรือระดับโลก UN, World Bank	บริษัทข้ามชาติ TNCs	เครือข่ายภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ
State	รัฐบาล	National business groups	องค์กรภาคประชาสังคม
Sub-state	รัฐบาลท้องถิ่น	ธุรกิจเอกชน / ที่ตั้งโครงการ	กลุ่มประชาสังคมในท้องถิ่น
govern	GG	CG / csr / iso	Governance by people

หมายเหตุ ไม่นับรวมองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ / การก่อการร้ายสากล / ขบวนการปฏิวัติ

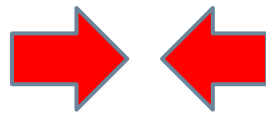
สกุลคิดใหม่สำหรับการทำงานเพื่อสังคม - ชุมชนสัมพันธ์

มิติของการเปลี่ยนแปลง / เขตแดนที่ลบล้าง

7

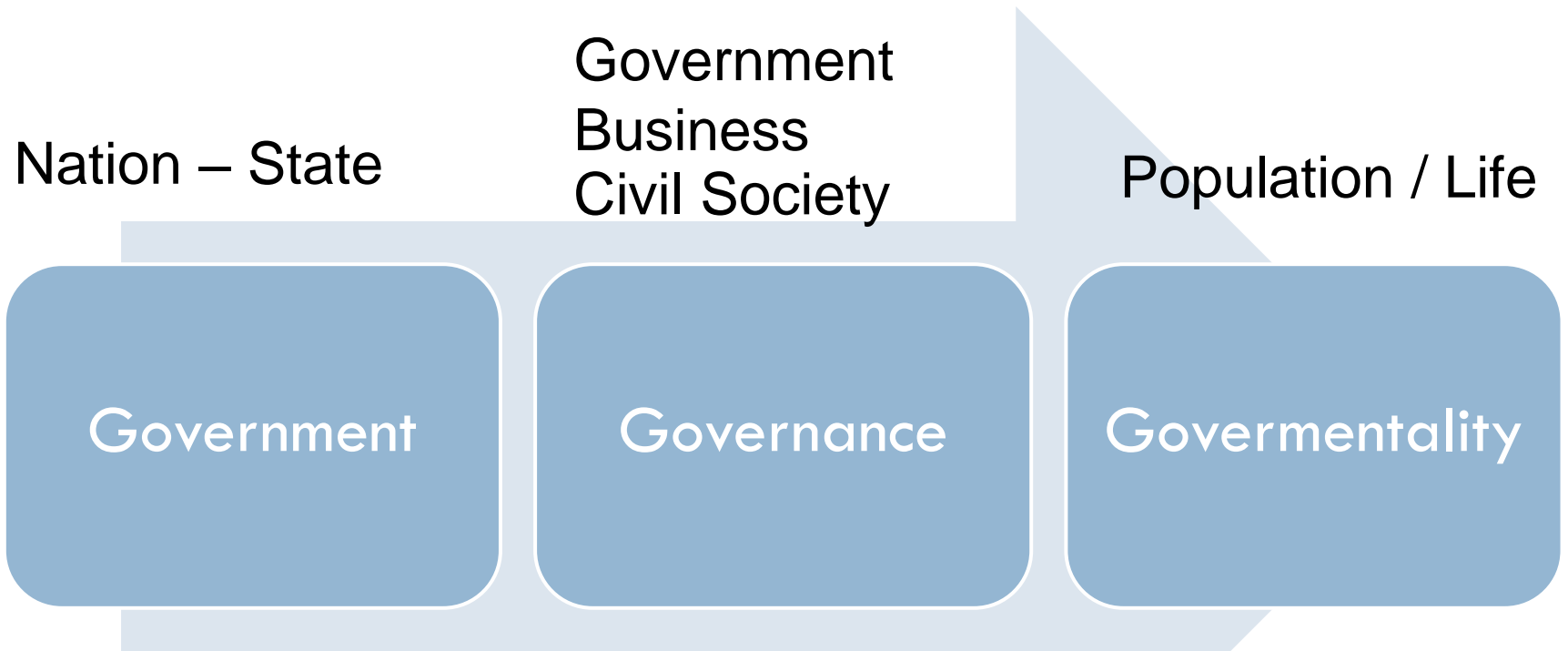
ภาครัฐและเอกชนจะ
ตอบโต้โดยหลักยึดที่มีอยู่

ภาคประชาสังคมที่ต่อต้านและมีส่วน
ร่วมในการจัดระเบียบ

Michel Foucault : Governmentality

8

Governmentality

ไม่ได้หมายความถึงเฉพาะ

ส่วนที่ขยายออกไปของการมีผู้กระทำ/ตัวแสดงที่มากกว่า
แต่เป็นเรื่องเชิงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคน และข้ามรัฐ

NSM : Conceptual & Practice

9

นักคิด / นักทฤษฎี

แนวคิดหลัก

Foucault , M.

Governmentality

เป็นอำนาจที่เข้ามาจัดการกับชีวิตประจำวันของเราในทุกๆระดับ โดยมีการผลิต / การผลิตซ้ำ เป็นเรื่องของความรู้และข้อมูลข่าวสาร

(informatization)

Biopower - เป็นอำนาจในการจัดระเบียบ ควบคุม อธิบาย นิยามตัวตนของมนุษย์ เป็นกรอบการดำเนินชีวิต

Biopolitics - เป็นอำนาจในเชิงสังคม-วัฒนธรรมเพื่อกำหนดรูปแบบและการบริหารจัดการชีวิต

คำนิยามที่ต้องเพิ่มเติมจากคำว่า เศรษฐกิจ การเมือง สังคม / วัฒนธรรม อำนาจ ความรู้ และ....

MICHEL
Foucault

POWER

EDITED BY
JAMES D. FAUBION

PAUL RABINOW,
SERIES EDITOR

สกุลคิดใหม่สำหรับการทำงานเพื่อสังคม - ชุมชนสัมพันธ์

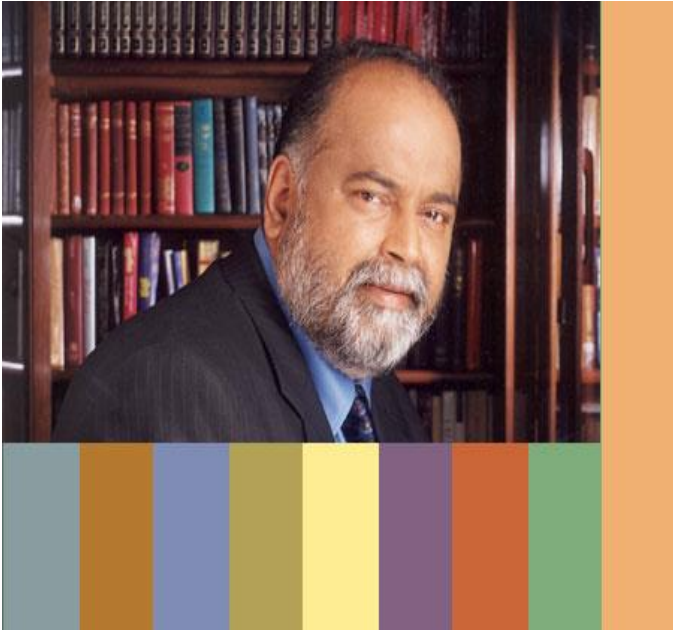
NSM : Conceptual & Practice

10

แนวตั้ง / แนวนอน	พื้นที่ /จังหวัด/ องค์กร	พื้นที่ /จังหวัด/ องค์กร	ลักษณะการดำรงอยู่ ของการรวมตัว / การจัดรูปขบวนตาม แนวนอน
กลุ่มประเด็น	มลภาวะ / ถ่านหิน / พลังงาน	มลภาวะ / ถ่านหิน / พลังงาน	ข้ามพื้นที่ / ข้ามรัฐ
กลุ่มปัญหา	สุขภาพผู้ป่วย	สุขภาพผู้ป่วย	ข้ามพื้นที่ / ข้ามรัฐ
กลุ่มความ ต้องการ	สิทธิในการ แสดงออกของชุมชน	สิทธิในการ แสดงออกของชุมชน	ข้ามพื้นที่ / ข้ามรัฐ

Arjun Appadurai : Globalisation from below

11

5 พื้นที่ที่ปะทะกันระหว่างโลกาภิวัตน์จากข้างบน และโลกาภิวัตน์จากข้างล่าง ซึ่งเป็นปฏิกิริยาที่ผกผันโดยตนเองของโลกาภิวัตน์

- Ethnoscapes
- Mediascapes
- Technoscapes
- Finanscapes
- Ideoscapes

การก่อตัวของภาคประชาชนเป็นการจัดตั้ง จัดรูปขบวนตามแนวนอน (Horizontal) มีลักษณะทอดยาว ข้ามรัฐ /ลอดรัฐ ตัดข้ามเส้นแบ่งของรัฐ-ชาติ ในลักษณะตรงกันข้ามและยกย่อน การเคลื่อนไหวของโลกาภิวัตน์

NSM : Conceptual & Practice

12

แนวตั้ง / แนวนอน	พื้นที่ /จังหวัด/องค์กร	พื้นที่ /จังหวัด/องค์กร	ลักษณะการดำรงอยู่ ของการรวมตัว / การจัดรูปขบวนตาม แนวนอน
กลุ่มประเด็น	มลภาวะ /ถ่านหิน / พลังงาน	มลภาวะ /ถ่านหิน / พลังงาน	ข้ามพื้นที่ /ข้ามรัฐ
กลุ่มปัญหา	สุขภาพผู้ป่วย	สุขภาพผู้ป่วย	ข้ามพื้นที่ /ข้ามรัฐ
กลุ่มความ ต้องการ	สิทธิในการแสดงออก ของชุมชน	สิทธิในการแสดงออก ของชุมชน	ข้ามพื้นที่ /ข้ามรัฐ

ข้อสังเกต กระบวนการของปัญหาที่ก่อตัว ดำรงอยู่ /เคลื่อนไหว ตามการจัดรูปขบวนแบบแนวนอน และองค์กรในระดับเหนือรัฐจัดการตามระบบแนวนอนไปแล้ว แต่ภายในรัฐและแนวคิดของกลไกรัฐยังเป็นแนวดิ่ง

สกุลคิดใหม่สำหรับการทำงานเพื่อสังคม - ชุมชนสัมพันธ์

NSM : Conceptual & Practice

13

นักคิด / นักทฤษฎี

แนวคิดหลัก

Giorgio Agamben

การก่อตัวรวมกันแบบหลวมๆ ตามหลักเคราฟ แบบ N-1 แล้วประกอบรวมกันขึ้นเป็นก้อนเนื้อเดียวกัน เป็น **Assemblage** แต่มีความหลากหลายที่มีการเคราฟ ยอมรับอยู่ภายใน / **singularity**

สมัชชาคนจน

-

นำขบวนแบบพ่อครัวใหญ่

ซาปาติสตา

-

องค์กรนำแบบชุมชนดั้งเดิม

ICBL

-

ไม่มีสำนักงานใหญ่ ไม่มีองค์กร

ขบวนการเคลื่อนไหว เป็นการก่อตัว / ดำรงอยู่ / เคลื่อนไหว
Movement ไม่ใช่องค์กรถาวร / organization

NSM : Conceptual & Practice

14

การปิดทอง/ล้มน
ทึงแนวคิดเดิม

การตั้งวิธีคิดแบบรื้อสร้าง / รื้อความคิดเก่าในพื้นที่ฐานเดิมออกไป ก่อร่างสร้าง
แนวคิดใหม่ขึ้นมาประกอบแทน (deconstruction) เช่น การเปลี่ยน
การนับถือศาสนาจากพุทธไปเป็นคริสต์

Discourse

การขยับ /
เลื่อน /เคลื่อนที่
แบบลากเส้น
แบ่งใหม่

การสลายเส้นแบ่งและการขีดเส้นแบ่งใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องของการอธิบาย ความ
พยายาม / ผลักดัน ที่จะก่อให้เกิดนิยามขึ้นใหม่ (ล้มนเส้นแบ่งเดิม) และสร้างกติกาขึ้น
ใหม่ (ขีดเส้นแบ่งแบ่งปันใหม่) ทั้งในส่วนที่เป็น **hard power** และ **soft
power**

สกุลคิดใหม่สำหรับการทำงานเพื่อสังคม - ชุมชนสัมพันธ์

NSM : Conceptual & Pract

15

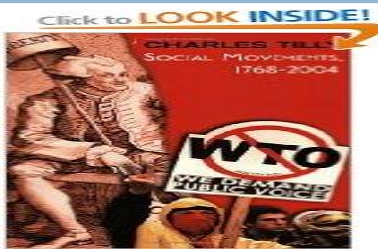
การขยายความการดำรงอยู่ของสังคมแบบอยู่
ร่วมกันในสังคมที่ต่างก็มีขีดความสามารถในการ
รับรู้ / ความสามารถในการสนองตอบและเคลื่อนตัว
ออกไปในทิศทางที่ไม่มีใครคาดการณ์ได้

Rhizome

Hardt & Negri

16

Globalisation
& Empire

มวลมหาประชาชน / ทั่วทุก
สารทิศหลากหลาย และเคลื่อน
ตัว / เคลื่อนไหวไปพร้อมๆกัน

Multitude

สกุลคิดใหม่สำหรับการทำงานเพื่อสังคม - ชุมชนสัมพันธ์

Multitude : ไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร

17

□ Multitude

- คือประชาชนของโลกยุคโลกาภิวัตน์ เป็นตัวแทนของประชาธิปไตยในระดับโลกที่ต่อสู้เรียกร้องเสรีภาพและความเสมอภาคในระดับโลก
- มีเครือข่ายประสานร่วมมือกันทั่วโลกและรู้จักกันในนามของประชาสังคมโลก (global civil society)
- Multitude ต่างจากประชาชน (the people) เพราะไม่ได้ลดทอนความแตกต่างหลากหลายลงเป็นหนึ่งเดียวอย่างประชาชน
- Multitude ต่างจากมวลชน (the mass) แม้จะหลากหลายก็มีลักษณะเป็นหนึ่งเดียวไม่ต่างไปจากประชาชน

Multitude/2 : ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร

18

- ❑ Multitude ต่างจากชนชั้นแรงงาน (the working class) ซึ่งเป็นมโนทัศน์ที่โดดเด่นและแบ่งแยกอย่างชัดเจนว่าใครคือชนชั้นแรงงาน คนงานคือคนที่ทำงานในโรงงานเพื่อแลกกับค่าแรง คนที่ทำงานบ้านไม่ได้รับค่าแรงไม่ถือว่าเป็นชนชั้นแรงงาน ส่วน Multitude เป็นมโนทัศน์ที่เปิดกว้างและผนวกรวมไม่ปิดกัน
- ❑ Internet คือตัวอย่างของ multitude ที่แต่ละส่วนที่แตกต่างกันมาเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่ายโดยต่างก็ยังคงรักษาความเฉพาเจาะจงของตัวเองไว้
- ❑ Multitude คือชนชั้นใหม่ของโลกภายใต้ระเบียบชุดใหม่ที่เรียกว่า จักรวรรดิ ที่มีรูปแบบของอำนาจอธิปไตยแบบใหม่ที่เรียกว่า อำนาจอธิปไตยแบบจักรวรรดิ

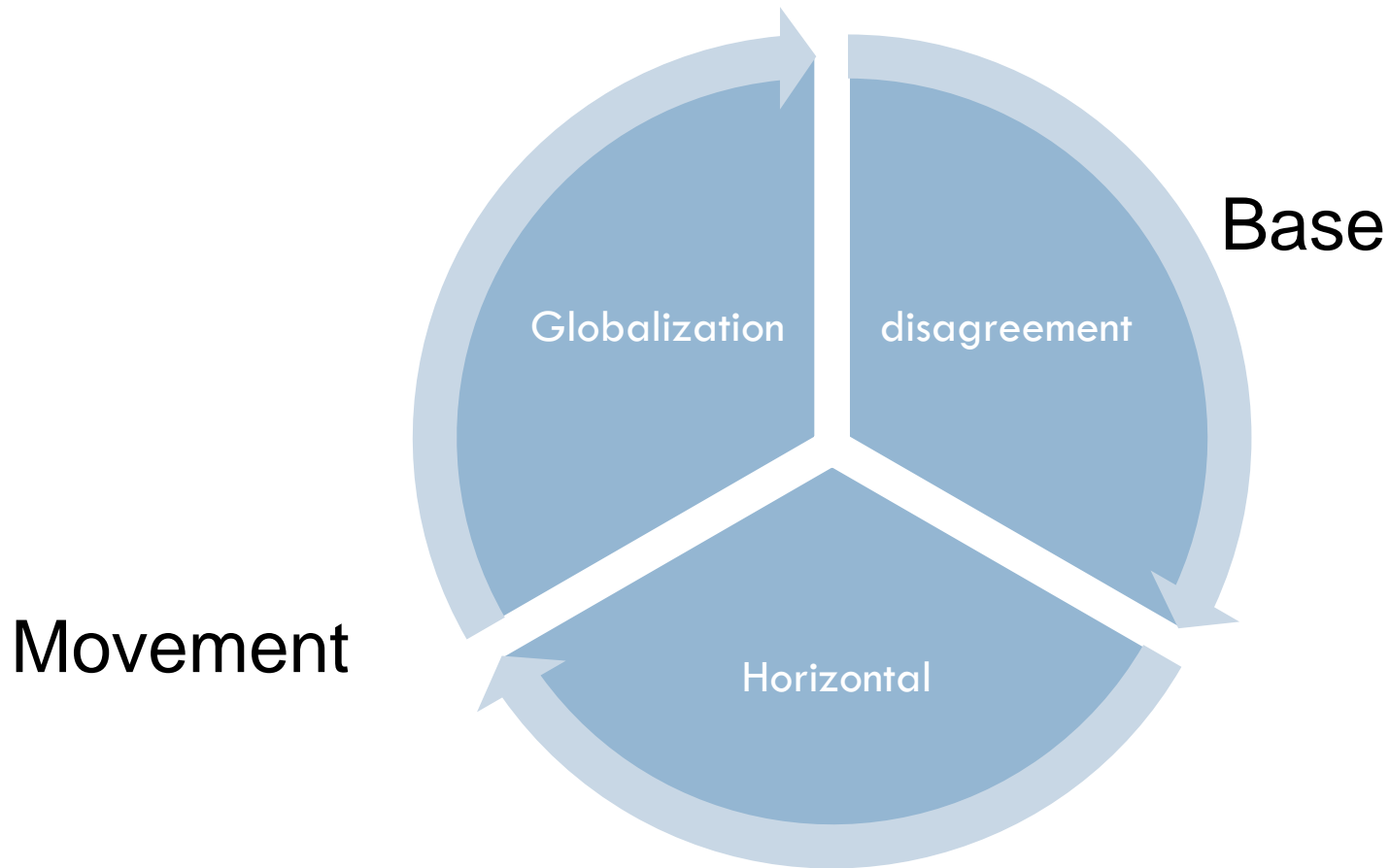
New Politics : ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร

19

- ไม่ใช่ขบวนการเคลื่อนไหวบนฐานของชนชั้น
- เรื่องที่เคลื่อนไหวเรียกร้องไม่ใช่เรื่องผลประโยชน์แคบๆ เฉพาะกลุ่ม
- ไม่ได้เรียกร้องผ่านกลไก / สถาบันการเมืองที่ดำรงอยู่
- เป้าหมายไม่ใช่ต้องการช่วงชิงอำนาจรัฐหรือล้มล้างรัฐบาล
- เคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิ
- การให้อภัย + ความเมตตา

Politics / paradigm shift

20

สกุลคิดใหม่สำหรับการทำงานเพื่อสังคม - ชุมชนสัมพันธ์